

STOCKHOLMSKÄLLAN

Ett sista glas på väg mot stupstocken

Aldrig har Stockholm varit så krogigt som på 1700-talet. I mitten av århundradet fanns det ungefär en krog per hundra invånare. Ett av de mest kända ställena var källaren Hamburg som låg i det sydöstra hörnet av korsningen Götgatan/nuvarande Folkungagatan. Den nämns redan på 1670-talet i en förteckning över vinkällare och krogar. En av innehavarna var tysk, därav namnet Hamburg, och en skylt föreställande rådhuset i staden hängde länge utanför ingången. Själva huset var inte så märkvärdigt.

Byggnaden var av trä, två våningar hög och inredningen var enkel. Det fanns möjlighet att hyra rum och även att ägna sig åt modeflugan kägelspel. Krogen var välbesökt och nämns bl.a. av Bellman. Hans fader Berg var en flitig gäst bland buteljerna. Men det var något helt annat som fick platsen att leva kvar i folkminnet.

Stockholms galgbacke låg söder om Skanstull i nuvarande Hammarbyhöjden. Den dödsdömda kördes i bodelskärran Götgatan fram och källaren Hamburg måste ha

”Det glas som användes sparades sedan och graverades med den dödsdömdes namn.”

legat lägligt där, halvvägs till stupstocken. På krogen fick nämligen brottslingen njuta av en sista sup. Eller rättare sagt välja mellan brännvin, porter eller champagne. En av de dömda lär vid frågan ha utropat: ”Tack, en sup! Av champagne har jag hört att man bara får magbesvär.” Ett annat bevingat ord från en skämtsam brottsling var ”Tack! Resten tar jag när jag kommer tillbaka”.

Vad som verkligen sades och om det verkligen skämtades på detta vis får vi väl aldrig veta. Så här dramatiskt beskriver i stället Erland Heurlin scenerna som utspelades på Hamburg:

”Men då och då stego andra gäster inom källarsalens dörr. De kommo ej frivilligt, och livsglädjen vilade ej över lyftad panna. De spridde dödens kalla fläkt omkring sig, deras gång var vacklande och deras blick skygg, bojorna

rasslade vid deras steg, och beväpnade män gingo vakt vid deras sida. Deras tunga vandring skulle snart finna sitt slut, den borgerliga rättvisan krävde det, och här var sista anhalten, där medlidandet skänkte den sista trösten; det sista glaset ur den livgivande bägaren.”

Det glas som användes sparades sedan och graverades med den dödsdömdes namn. Det sägs att den förste som fick den äran var kungamördaren Jacob Johan Anckarström. Var glaset finns i dag är okänt men en teori är att de såldes till en amerikansk miljonär. Det skap som de förvarades i kan dock fortfarande beskådas på Stockholms stadsmuseum.

Källaren Hamburg lades ner 1908 och huset revs några år därefter. Men då hade Stockholms utskänkingsbolag, som innehade serveringsrättigheterna, redan flyttat verksamheten och öppnat under nytt namn på Tjärhovsgatan. Det kända haket i port nummer 4 finns kvar än i dag.

Lena Karlsson

INNEKROG. I Källaren Hamburg, hörnet Götgatan/nuvarande Folkungagatan, fick sig även de dödsdömda en sista sup. Bilden är från 1908. FOTO: OSCAR HEIMER. STOCKHOLMS STADSMUSEUM.

LÄS MER OM DET GAMLA STOCKHOLM PÅ STOCKHOLMSKÄLLAN - WWW.STOCKHOLMSKÄLLAN.SE

Fastighetsbyrå

Swedbank
fastighetsbyran.se FARSTA/HÖGDALEN
TEL: 08-586 111 80 STORFORSPLAN 36

● Örby

Utgångspris: 3.275.000 kr
Boarea 107 kvm Blyta 60,
5 Rok varav 4 sovrum

Adress: Ripsavägen 3 A Örby
Visas: Söndag 21 mars kl 12.30–13.30
Måndag 22 mars kl 17.45–18.30

I Örby lugna villakvarter med ca: 10 minuters promenad till Högdalens C med bra kommunikationer finner du denna charmfulla tvåplansvilla med källare. Härlig uppvuxen trädgårdstomt.

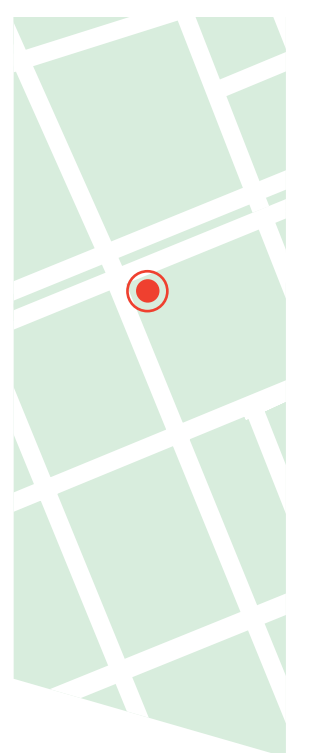
2:A - TAVASTGATAN

Eftersökt läge på lugna och vackra Mariaberget. I närheten finns Mariatorget, Ivar Lo parken samt Mosebacke. Bra planerad tvåa med kokvrå, vacker ekparkett i båda rummen, rymlig hall med plats för avhängning. Badrum med kakel och klinker.
(stambytt 1997)

Tavastgatan 16
Våning 4, hiss finns
Boarea 35,5 m²
Månadsavgift 1760 kr
Pris 1 695 000 kr
Visas sön 14/3 kl 13.00-13.30
Mäklare Agneta Svensson
Tel 0760-400 240

Bovida

www.bovida.se
Tel 08-571 400 80

Lokala nyheter i centrum

Enligt en läsarundersökning gjord av företaget Skop väljer 52% av innerstadsborna Direktpress lokaltyheter.

Det gör oss till innerstans främsta kanal för lokaltyheter.

Annonsera under vinjetten Bostadsmarknad

Kontakta Anki Broberg, tel 08-545 873 83
e-post: anki.broberg@direktpress.se

Hammarby stötar Södermalmsnytt